

geweldige stormwind zal het deel huns bekers zijn.” (Ps. 11 : 6.) En wat de stormwind **zoo** vreeselijk in de **woestijn maakt** is, — het afwezen van **eene** schuilplaats, De pelgrim staat daar blootgesteld aan al het geweld van den storm. Waar hij zijne **oogen** ook henenwendt, ziet hij niets **dan** een spoorlooze woestijn, zonder huis of schuilplaats, Welk een treffend zinnebeeld van **een’** arm schuldig’ Zondaar, buiten een geopenbaard aandeel in Christus ! En hoe zoet en aangenaam luidt de belofte : „**En** een Man zal zijn als eene **schuilplaats** tegen den atorm.”

Trouwens de storm leert de waarde der schuilplaats kennen ; en de **eerste** ritseling der aankomende storm waarschuwt den pelgrim te doen, gelijk David spreekt : „**HEERE !** bij U schuil ik.” De Hemelsche reiziger hoort in de verte den donder door de lucht rollen, en de eerste groote regen druppelen, die **voor** zijne voeten nedervallen, ontgaan zijne opmerkzaamheid niet. Hij heeft licht om te zien, en leven om te gevoelen, dat deze de voortekenen zijn van een **naderenden storm, en** derhalve neemt hij de toevlucht tot de hoop, die hem in het Evangelie is voorgesteld, Maar zij, die geen naderenden storm zien, en wiens **oogen** gesloten zijn voor de **teekenen** van **deszelfs** nakend geweld, nemen geen acht daarop, zij worden daardoor overrompeld, overwonnen en verdelgd. „**Een** kloekzinnig mensch ziet het kwaad, en verbergt zich, maar de slechten gaan benen door, en worden gestraft,” (Spreuk. 22 : 3.) Noach, door God vermaand, bereidde eene ark tot zijns huis’ behoudenis. Loth, gewaarschuwd door de Engelen, vloot uit Sodom. **Zoo** is er een vlieden van den toekomenden toorn. Hoe zorgeloos, hoe gerust en onverschillig zijn wij, tot dat wij geestelijk **zijn** wedergeboren! Salomo spreekt van **dezulken**, die slapen in den top van **eenen** mast, waar een stoot van de golven, of eene wending van den slaper hem in den kokenden oceaen zou nederstorten. **Gods** toorn is opgehoopt tegen **eene** goddelooze wereld. En wie zal dezen **vreeselijken** storm van eeuwige onverzachte wraak ontkomen ? — **Zij**, die de toevlucht nemen tot Jezus, En wie vlieden tot Jezus ? — **Zij** alleen, die hunne behoefte aan Hem gevoelen. En waardoor gevoelden **zij** hunne behoefte aan Hem ? — Door de stralen van **Gods** toorn. En van waar ontstonden deze stralen ? — Uit de donderwolk van **Gods heilige** Wet, die Hij geopenbaard heeft van Zijnen toorn tegen de werkers der ongerechtigheid. Hoe noodzakelijk is het derhalve de toepassing der Wet aan de consciëntie te ontwaren, te bevinden, wat Job noemt : „**de** verschrikkingen **Gods**”, opdat de schuilplaats tegen den storm gezien, en derwaarts zou gevloeden worden ! Het is gelijk de waarschuwing die Egypte gegeven werd aangaande die zware plagen : „**Wie** onder Farao’s knechten des **Heeren** woord vreesde, die deed

zijne knechten en **zijn** vee in de huizen vlieden. Doch die **zijn hart** niet zette tot des **Heeren** woord, die liet **zijne** knechten en zijn vee op het veld." (Exod. 9:20, 21.) Het geloof neemt onvoorwaardelijk aan en gelooft, wat het ongeloof mistrouwt en **belacht**. Gelijk hunne natuur en **werkingen** zijn, zoo ook **deszelfs** einden en gevolgen. Het geloof eindigt in zaligheid; het ongeloof in ondergang en verderf,

3. **Maar** daar is een derde gevaar in de woestijn — een gevaar, eenigermate haar bijzonder eigen, en schier nooit daarvan gescheiden, namelijk *gebrek aan water*; want de wonderlijke man, waarvan hier gesproken wordt, wordt beloofd te **zijn als „waterbeken in eene dorre plaats."** De wildernis is bijzonder dor en droog. Een van derzelve grootste **merkteekenen** en gedaanten is, het afwezen van water. Dit juist maakt haar tot een **woestijn**; want waar in die heete luchtstreek geen water gevonden wordt, moet het er dor en woest uitzien, Gebrek te hebben aan deze dringende levensbehoefte is het grootste gevaar der woestijn, en, voegen wij er bij, de grootste bron van lijden. Gelijk ook velen, die **bevindelijke** kennis aan eene woestijn hebben, zeggen, dat van al de pijnlijke gewaarwordingen de gedurige dorst wel de kwellendste is. De verschroeide keel, de verdroogde mond, de koortsachtige tong, de waggelende gedaante; alle aderen, zenuwen, spieren en slagaderen roepen om water ter verlichting van den versmachtenden **dorst**, — allen **ge**tuigen van het doodelijk lijden. Honger moge nog te verdragen zijn; maar dorst is onverdragelijk. Dagen lang zou men in nood spijze kunnen missen; maar water is **onontbeerlijk**.

Welk een duidelijk zinnebeeld vertoont ons deze dorst van de begeerte der ziel naar Christus. „Geef **mij** water, of ik sterf," roept de reiziger in de woestijn. „Geef mij Christus, of ik sterf," is de even gelijke uitroep **van** den geestelijken pelgrim in de woestijn van zonde en droefheid. David gevoelde dit, als **hij zeide**: „**Gelijk** een hert schreeuwt naar de **waterstromen**, **alzo** schreeuwt mijne ziel tot U, o God! Mijne ziel dorst naar God, naar den levenden God, wanneer zal ik ingaan, en voor **Gods** aangezicht verschijnen? (Ps. 42 : 2, 3.) En wederom : „**O** God, Gij **zijt** mijn God! ik zoek U in den dageraad ; **mijne** ziel dorst naar U, mijn **vleesch** verlangt naar U, in een land dor en mat, zonder **water**: voorwaar ik-heb U in het Heiligdom aanschouwd, ziende Uwe sterkheid en uwe **eere**." (Ps. 63 : 2, 3.) O! welk **eene** genade en barmhartigheid voor de kerk van God, dat er verlichting is voor dien **geestelijken** dorst : — „**En** op den laatsten dag, zijnde den **grooten dag** van het feest, stond Jezus en riep, zeggende : zoo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke." (Joh. 7 : 37.)

4. De vierde en laatste perijkel der wildernis hier gemeld is, het *vermoeiende van den weg*. Dit wordt schoon uitgedrukt in

deze woorden: „**En** een Man zal zijn, ..als de schaduw van **eenen** zwaren rotssteen in een dorstig land.” Hoe dichterlijk en schoon is deze uitdrukking: „een dorstig land!” alsof het land zelf moede was: — moede van **dezelfs** lastigheid; moede van **zijne** onbeschaafde woestheid, en uitgeput van het **dooden** van **zoo** vele reizigers! Verplaatsen wij ons in de verbeelding op **eenen** verhevenen berg aan de zoom der wildernis, en strekken **wij** ons oog uit dwars over **derzelver** vermoeiende woestenijen. **Welke** gewaarwordingen van verwoesting dringen zich aan ons gemoed op! Zand en zon — ziet daar, alles wat zij ons te zien geeft, Dag aan dag ; en mijl aan mijl is steeds hetzelfde; **en** al wederom: — zand en zon! Hoe vermoeiende aan het oog, maar ook, hoe lastig voor de ledematen; hoe dor in het vooruitzicht ; hoeveel meer dor en droog in de bevinding ! Vooral deze onophoudelijke tocht ; deze dagelijksche afsloving en gestadige ondragelijke dorst, putten de reizigers uit, De reis aan te vangen is nog geen volbrengen van dezelve, Niet onder de beproevingen en verzoeken weg te zinken, maar tot het einde toe te volharden, en zalig te worden — dit **teekent** ons den Christen.

Een voornaam **zoo** niet, het voornaamst⁸ bestanddeel van de vermoeienis der woestijn; is de onbewolkte zon, **altijd** hare stralen rechtstreeks **nederwerpente**. Ik meldde straks de uitdrukking eens reizigers, — „**de vreeselijke** zon.” Deze uitdrukking schijnt voor ons in deze noordelijke luchtstreek, eenigszins hard ; daar elke straal der zon bij ons met blijdschap begroet wordt. Maar schier alle jaren vorderen die zonnestrallen, in **heetere** luchtstreek, vele mensehenlevens, schoon ze ons bemoedigend en vermakelijk **zijn**. „De Schaduw van **eenen** zwaren **rotssteen**,” stelt ons voor **eene** schuilplaats tegen den zon, en zij wordt op **eene** lijn gesteld met de weldaden en voordeelen van de verberging tegen den pestilentie-wind, met de bedekking tegen den **vurigen** storm, en de waterbeken in **eene** dorre plaats, — welke alle bevrijdingen en uitredingen **zijn** van het verderf en den ondergang. Wij moeten derhalve, de zon onder dezelfde verdervend⁸ **en** verwoestende middelen rangschikken, of anderszins ware het een geheel onevenredig **zinnebeeld** tusschen de andere. En wat **vertegenwoordigt** ons hier de zon? — Verzoeken. In dezen zin bezigt de Bruid deze woorden : „Ziet mij **niet** aan, dat ik **zwartachtig** ben, omdat **mij** de zon heeft beschenen,” (Hoogl. 1 : 6.) De zon der verzoeking had de gedaante der Bruid **zwartachtig** gemaakt. De hitte der **zon** spelende op het vocht **harer** huid, gelijk de verzoeken werken op de snoodheden en het verderf des harten, hadden haar aangezicht getaand en misvormd; en dit deed haar uitroepen: „**Ik** ben zwart, als de tenten **Kedars**,” dat is: als de Arabische tenten, die gemaakt waren van zwarte **kameelsvellen**. Ziet op deze **be-**

standdeelen der vermoeidheid :— zand en zon ; en **derzelver** tegen beelden : eigen zelf en verzoeking. Welk een dorre, drooge, **grenzelooze** zandwoestijn is onze eigene ikheid ! Hoe vermoeiende, **zoo zeer** te zijn blootgesteld aan de zon der verzoeking ! **Is u** somtijds niet alles, wat onder den Hemel is, ten last ? Vermoeid van de wereld, vermoeid van de kerk, vermoeid van bekeerden en onbekeerden, vermoeid **van** den strijd met een boos hart, **vermoeid** van de zonde, en bovenal, vermoeid van uw eigen persoon ;— het ellendig, rampzalig, Goddeloos eigen zelf ?

11.

Beschouwd hebbende de reiziger in de woestijn en degevaren en **moeielijkheden**, die hun daar wachten, gaan wij voort, om in de tweede plaats te overwegen : de wondervolle voorziening, die God, in Zijne oneindige barmhartigheid en genade, ter **hunner** bulpe daar heeft weggelegd. — „En een Man zal zijn als **eene** verberging tegen den wind, en eene schuilplaats tegen den storm, als waterbeken in eene dorre plaats, als de schaduw van een zwaren rotssteen in een dorstig land.”

Behoef ik te vragen, mijne vrienden ! wie deze Man is ? Voorzeker, ieder Godvreezend gemoed heeft het gewisse antwoord gereed : het is de *Mensch JEZUS CHRISTUS — de Man Die Gods metgezel is !* Hoe gezegend en aangenaam stelt de Heilige Geest ons voor de **oogen**, en drukt **ons** op onze harten, de waarachtige menschheid van Jezus : „**Een** man zal **zijn** als eene verberging tegen den wind.” En hoe gezegend ; eene geestelijke en Schriftelijke beschouwing te hebben van de menschheid **van** den Heere Jezus Christus : Hem te beschouwen, niet alleen -als God, waarachtig, wezenlijk God, één in wezen, in heerlijkheid en macht met den Vader en den Heiligen Geest ; maar ook als waar mensch, „**ons** in alles gelijk geworden, de zonde alleenlijk uitgenomen !” en welk eene **gepastheid** is er in de menschheid van den Heere Jezus, wanneer wij die beschouwen in vereeniging met Zijne heerlijke Godheid ! Als menech leed Hij, als mensch stortte **Hij** Zijn bloed, als mensch stierf Hij, als mensch staat Hij als Middelaar voor **Zijne** evenmensen, tusschen God en menschen, als mensch heeft Hij een door kommer geoefend, een liefdevol, een medelijdend, gevoelig harte, als mensch gehoorzaamde Hij de wet, en is **zoo** de Broeder geworden, in de benauwdheid geboren, vleesch van ons vleesch, en been van ons been ; nochtans volmaakt rein, onschuldig, onbezoedeld, afgescheiden van de zondaren, en nu **hooger** dan de Hemelen geworden.

Deze wondervolle Man, deze Immanuel, God met ons, is van God bepaald tot „**eene verberging** tegen den wind, en eene

schuilplaats tegen den storm” ; en ook als zoodanig dadelijk gesteld voor de geestelijke reizigers, die voortgaan op den weg door de woeste, huilende wildernis. Komt laat ons Dien wonder Man in Zijne onderscheidene verbonds-bedieningen en karaktertrekken beschouwen, naar dat Hij ons hier voor **oogen** gesteld wordt.

1. „ **Hij is als eene verberging tegen den wind.**” Deze wind is ons **alrede** kennelijk geworden, als die pestilentie wind, die **doodelijke**, bederfelijke- adem, die over de woestijn van het eigen Zelf blaast. Eene verberging is volstrekt **noodzakelijk**, opdat niet beide ziel en lichaam zouden verderven in de hel, En waar vinden wij die ? Bij de wet ? — Ach ! dat is een gaan uit den wind in den storm. In ons **zelve**n dan ? — Helaas ! want dat juist is het, waartegen wij verbergingen behoeven, JEZUS is de schuilplaats, de eenige verberging tegen zonde en eigen vlesch. „Gij zijt mij **eene** verberging”, heeft David al voor lang getuigd. Dit werd Mozes duidelijk vertoond in een zinnebeeld, toen de **Heere** hem stelde in de klove der **steenrotse**, hetwelk **Toplady** zoo schoon bezingt, om de verlangende begeerte zijner ziel te beschrijven :

„Rots der eeuwen ! splijt voor mij ;
Berg me in U van alles vrij.”

De Mensch Christus Jezus, is de eenige verberging van zondaren. Zijne reine, zuivere, vlekkelooze menschheid, Zijne doornagelde handen en voeten, Zijne gewonde zijde — **zietdaar** de verberging tegen de rukwinden **der** zonden.

Doch **zullen wij** de schoonheid en zaligheid van Jezus, als **eene** verberging **tegen** den wind, recht beseffen, dan hebben wij drie dingen noodig te kennen en te ondervinden.

“Vooreerst,” en wel **voornamelijk** hebben wij noodig, dat wij **onze behoefte aan zulk eene verberging kennen en gevoelen**. Dit is **eene allernoodzakelijkste** voorvereischte. Alle Godsdienst, **dewelke** hier niet van begint, is denkbeeld en slechts bij naam. Dit besef van behoefte wordt voortgebracht, door het gevoelen van de vreeselijke verwoesting, die de-zonde in ons **heeft** te weeg gebracht. **Voor** en aler eene verberging gezocht wordt tegen den **heeten pestilentie-wind**, moet de ziel kennis hebben en gevoelen, hoe die wind alle groene kruiden en zaden heeft verwelkt en verwoest.

Daarenboven, wij moeten ontdekt zijn aan- en **zien de verberging, die God in den Zoon Zijner liefde heeft opgelegd**, Maar nu, wat schoonheid, genade, heerlijkheid en gepastheid zien wij in den Mensch Christus Jezus, totdat Hij aan de ziel is geopenbaard geworden door den Heiligen Geest ? — Volstrekt niets. Die gezegende Geest alleen kan de menschheid van Jezus aan het oog des geloofs te zien geven, en dan **wel**, niet de menschheid alleen,

maar tegelijk in vereeniging met- ofschoon onderscheiden van Zijne eeuwige Godheid.

Dan volgt eindelijk de derde stap — *het ingaan in de verberging*; en ook dif wederom door **eene** Goddelijke onwederstaanbare kracht. Mozes stelde zich **zelve** niet in de klove.

Ik” **zeide** de Heere tot hem, — „Ik zal u stellen in de klove der ‘steenrots? Dit derde punt vooral, is van oneindig gewicht. Het moge schijnen, dat sommigen van **Gods** kinderen hier niet toe komen kunnen, Zij gevoelen hunne behoefte aan Jezus; zij zien zijne gepastheid, maar zij zetten zich, als het ware, neder aan den ingang der verberging, zonder vrijmoedig daar in te gaan. Zij zijn dus gedeeltelijk geborgen : zij worden getroffen door den nasleep des **winds**; en ofschoon veilig, zij zijn niet gerust of zeker.

2, Maar diezelfde wondervolle **Man**, is desgelijks „*eene schuilplaats tegen den storm.*” Dit stelden wij, als betrekking hebbende op de wet. **Hoe** noodzakelijk is eene schuilplaats tegen derzelve **veroordeeling** en vloek ! En waar wordt eene schuilplaats gevonden? — In Jezus. Hij heeft ons verloot van haren **vloek gelijk** de Apostel verklaart : „**Christus heeft** ons verlost van **den vloek der** wet, een vloek geworden zijnde voor ons : want er is geschreven: vervloekt is een iegelijk, die aan het hof hangt.” (Gal, 3 : 13.) Hij vervulde derzelve geboden en droeg hare straf, en **zoo** nam Hij die weg: — „**Uitgewischt** hebbende het handschrift, dat **tegen** ons was, in **inzettingen** bestaande, hetwelk, zeg ik, **eenigerwijs** ons tegen **was**, en heeft **datzelve** uit het midden weggenomen, hetzelfde aan het kruis genageld hebbende.” (Col. 2 : 14.) En wat is het gelukkig gevolg van in Jezus te gelooven? Verlost te zijn, van de verdoemenis : — „**Zoo** is er dan nu **geene** verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn; die niet naar het vleesch wandelen, maar naar den Geest” (Rom. 8 : 1.) Dit alles deed Hij als de God Mensch; en **zoo** werd Hij een Man om ons **eene** schuilplaats te zijn **tegen** den storm. **O**, gezegend **Man!** — Man van smarten! lijdende, gefolterde, gekruisigde **God-Mensch!** Ziet Hem aan het kruis, **lijdende** en Zijn bloed stortende voor uwe zonden; maar verheft dan ook uwe **ogen opwaarts** en ziet dienzelfden Man aan de rechterhand **Gods** verhoogd! Dit **was** de beschouwing van Stefanua in zijn stervensuur, even vóór dat Hij in Zijne tegenwoordigheid inging: „Ziet, ik zie de Hemelen geopend, en den Zoon des **menschen**, staande ter rechterhand **Gods.**” (Hand. 7 : 5, 6.)

3, **Hieruit** nu **vloeit** voort de derde karaktertrek, die Jezus draagt, ter ondersteuning van de pelgrims in de woestijn : „*Als waterbeken in eene dorre plaats.*” Hoe aangenaam en liefelijk stelt de Heilige Geest ons door dit zinnebeeld : **waterbeken**

in eene dorre plaats” voor, de gepastheid **van** den Heere Jezus Christus voor de reizigers in de woestijn. **Waar** wij onze **oogen** ook heenwendden, nergens is water te drinken ; niets vindt men ter voldoening **van** de grenzelooze begeerten **eener onsterfelijke** ziel. Wat is er in de natuur, dat uwe behoeften kan vervullen, of de pijnlijke ledigheid van **eenen** geest, verlangende naar God, kan vergenoegen? **Draagt** niet alles, wat deze aarde heeft en geeft, de stempel van den dood en teleurstelling? **Uwe** bezigheden, uwe familiebetrekkingen, uwe dierbaarste en teederste banden mogen uw gemoed innemen, maar **zij** kunnen den geest niet voldoen, zij mogen uwe genegenheden verstrikken, maar het hart te verlichten, dat vermogen zij niet. **Van** natuur gevoelen de kinderen der menschen dezen dorst **naar** God niet. Zij kennen geen verlangen naar den Heere Jezus Christus, noch een ernstig zoeken naar eene openbaring Zijner genadige tegenwoordigheid ; veel minder zou **eene** toelaching **Zijns aangezichts** hun dierbaarder zijn, dan duizend werelden. -Deze **aarde** is voor de kinderen -der wereld **geene** woestijn, zij is hun een rijk, wijd uitgestrekt landgoed, **eene** edele staat, een wel bewaterd hof, uit den welken zij een rijken oogst van vermaak en voordeel zoeken in te oogsten. Maar der levende ziel is deze wereld eene wildernis en woestijn, uitgedroogd, woest, dor en onvruchtbaar.

De Heere Jezus wordt gezegd als „waterbeken te zijn.” Juist datgene, waaraan in de woestijn behoefte bestaat, In de wildernis hebben wij **geenen** sterken drank noodig, die zou de dorst meer ontsteken, het bloed verhitten en koortsachtig maken. Alleen water heeft den bezwijkenden geest noodig door de barre zandwoestijn. **Zoo** ook in de dingen **Gods**. Het is water — eene Fontein van water, springende tot in het eeuwige leven : **waaraan** de ziel behoefte heeft. En deze is die Man zelf, uit Wiens zijde de geliefde discipel bloed en **water** zag vloeien. **Uit** Zijne lijdende Menschheid vloeit barmhartigheid, vergeving, vrede, zaligheid, liefde, blijdschap, heiligheid en gelukzaligheid, als eene rijke rivier de verwoeste wildernis bewateren. Hier vandaan ook de belofte: „**hare** vrede zal vloeien als **eene** rivier;” en „**aan Gods** rechterhand (van den Man, die daar zit,) zijn gemakkelikheden eeuwiglijk en altoos,” of anders genoemd : „**de** beek van **Gods** wellusten.” De volheid **van** den Heere Jezus is niet slechts een beekje, maar eene rivier; neen, nog meer, niet slechts eene rivier, maar rivieren, „**waterbeken!**” „**Al** Mijne fonteinen, (niet ééne fontein, maar fonteinen) zullen binnen u zijn.” Wat nood dan; dat de vermoeide pelgrim zou versmachten van dorst, terwijl er waterbeken bij de hand zijn — waterbeken van vergeving, vrede, heiligmaking en gelukzaligheid ! Waarom worden deze waterbeken niet in

eens gevonden? — **O!** deze verborgenheid wordt door den Heere **Zelven** ontdekt. „De ellendigen en nooddruftigen zoeken water, maar er is geen, hunne tong versmacht van dorst. Ik, de Heere, zal hen verhooren, Ik, de God **Israëls**, zal hen niet verlaten : Ik zal de rivieren op de **hooge** plaatsen openen, en fonteinen in het midden der valleien ; Ik zal de woestijn tot **eenen** waterpoel zetten, en het dorre land tot watertochten.” (Jes. 41 : 17, 18.) Hier zien **wij** hoe de ellendigen en nooddruftigen water zoeken, en niet vinden, totdat hunne tong versmacht van dorst. Nu, de Heere zegt : „**Ik** zal rivieren op de hooge plaatsen openen, en fonteinen in het midden der valleien.” **Voor** en alear de Heere **Zelf** die opent in de woestijn, vloeien zij niet in de ziel ; en daarom **zijn** ze er als of zij **er** niet waren.

4. Maar ook **wordt** van den Heere Jezus gesproken, als van „*de schaduw van eenen zwaren rotssteen, in een dorstig land.*” Hij is een rotssteen, „de Rots der eeuwen,“ waarop God **Zijne** kerk gebouwd heeft. Als een rotssteen, is Hij **zoo** wel diep als hoog: — **zoo** diep, als beneden de diepten **van** den val gaande; en **zoo** hoog, als Gods Metgezel te zijn, gezeten aan **Zijne** rechterhand. Als een rotssteen, is Hij ook breed **zoo** wel als lang; — breed genoeg, om **millioenen** van levende ateenen op **Hem** gebouwd te dragen ; en lang genoeg, om van eeuwigheid tot eeuwigheid te reiken. Daarom bidt de Apostel, opdat de Efeziärs met al de heiligen zouden begrijpen, „**welke** de breedte, en lengte, en diepte en hoogte zij, en bekennen de liefde van Christus, die de **kennis** te boven -gaat.”

De Heere Jezus **wordt** in onzen tekst voorgesteld „als de schaduw van **eenen** zwaren rotssteen in een dorstig land,“ Het zinnebeeld is, gelijk ik **alrede** heb aangemerkt, **dat van** de **vreeselijke** zon, wanneer zij hare middag stralen op het hoofd van den pelgrim **lijnrecht** nederschiet, **totdat** zijn hersenen worden **aangedaan** door de brandende hitte, en zijne lichaam neigt te bezwijken onder vermoeyenis en uitputting. Maar ziet, terwijl **hij** dreigt neder te vallen en te sterven, bespiedt hij in de verte **eenen** vasten, overhangenden rotssteen, en hij haast zich **zoo** spoedig mogelijk om **deszelfs** verkoelende schaduw te bereiken. **Deszelfs** verwelfden **dekvorm**, gelijk die gemeenlijk in Palestina gevonden wordt, eene diepe grot, verhindert het doorborende licht en de brandende hitte der schier altijd loodrecht schijnende zon. Geweken in deze schaduw vindt hij rust en **schuiling**, en zijn kloppend hoofd en koortsachtige pols wordt kalm en bedaard. Welk een treffend zinnebeeld van de schaduw en verberging, van de vurige zon der verzoeking, die er gevonden wordt in den mensch Christus Jezus ! Hij is in alles verzocht geweest gelijk als wij — (hoewel zonder zonde); maar gelijk de rotssteen de stralen der heetste zon ongeschonden doorstaat en

verdraagt, en nochtans, door die te verduren, den vermoeiden pelgrim in zijne schaduw eene schuilplaats verschaft ; zoo kwam Jezus, om als de God-Mensch de gansche woede van 's satans verzoeken verdragen, en bleef nochtans onbeleedigd door dezelve, gelijk de rotssteen in de woestijn, En door ze verduurd te hebben, beschermt **Hij** het verzochte kind van God, dat aan Zijne voeten ligt onder de schaduw van Zijne omhelsing, voor hare verdervende en verwoestende kracht. Hoe verfrissend is deze schaduwgevende rotssteen in de groote en vreeelijke **woestijn**, voor den vermoeiden pelgrim ! Hoe velen sterven er jaarlijks onder de rechtnedergaande stralen der zon ! Maar hoe veel meer nog sterven er, in een geestelijken zin, onder de vreeselijke zonnestrallen der verzoeking. En ook zou geen kind van **God** daar zijn leven behouden, ware het **niet** door de schaduw van den **grooten** rotssteen in een dorstig land. „**Ik** heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude !” — Ziet daar den rotssteen, die Petrus **schuiling** verschaft van de heete stralen der zon, waardoor Judas vernield werd. De overhangende tusschenkomst en bemiddeling van den Man van smarten beschermde **zijn** geloof, van te wankelen en te verderven in zijnen wortel **en gaf** hem weder te leven na **zijne** tijdelijke verflauwing.

En ziet nu eens op hen, die de Heere Jezus ondersteunt op den vermoeienden pelgrimstocht. Vier gevaren omringen den reiziger **naar** Zioa : de **pestelentie** wind der zonde ; de **donderstorm** van een veroordeelende wet ; de droogte, dorheid en woestheid der **woestijn**, en de brandende zon der verzoeking. En opdat de Heere God hun leven zou beveiligen in deze **gevaren**, heeft **hij** vooraf **eenen** Man gesteld — den Man, in **Wien** Zijne **ziel** een welbehagen heeft, — en deze, eens gekruisigde, **maar** nu verheerlijkte Godmensch is „**eene** verberging tegen den wind, eene schuilplaats tegen den storm, als waterbeken in eene dorre plaats, en als de schaduw van **eenen** zwaren rotssteen in een **dorstig** land.”

Maar nu komt de **groote**, de allergewichtigste vraag, hoe worden deze genadige weldaden en waarheden gezien 3 en -hoe worden deze heerlijke tijdingen gehoord ? En de beantwoording dezer **vragen**, zal de korte inhoud van ons derde punt uitmaken.

III.

De opening' der oogen om te zien, en de ontsluiting der ooren om te hooren de zegeningen aldus beloofd, „*En de oogen dergenen, die zien, zullen niet terug zien, en de ooren der genen die hooren, zullen opmerken.*”

Zietdaar twee genadige beloften ons voorgesteld ; onderzoek ken wij ieder **derzelve** afzonderlijk.

1. „*En de oogen dergenen, die Zien, zullen niet terugzien.*” Van **natuur** zijn alle **mensen** blind, **stekeblind** : — blind voor de zonde en blind voor de zaligheid ; blind voor de krankheid en blind voor het geneesmiddel ; blind voor zich **zelve**n en blind voor Christus. Deze blindheid is gedeeltelijk aangeboren, en **gedeeltelijk** bijvoegende. „**Verduisterd** in het verstand, vervreemd zijnde van het leven **Gods**, door de onwetendheid, die in hen is, door de verharding huns harten.” (Ef. 4 : 18.) Dit is eene aangeborene blindheid — eene blindheid des **harten**, als een gevolg en wettig uitvloeisel van Adams val. Maar **er** is nog **eene** andere oorzaak der blindheid. „**In dewelken** de god dezer eeuw de zinnen verblind heeft, namelijk der **ongeloovigen**, opdat hen niet **bestrale** de verlichting van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, die het beeld **Gods** is.” (2 Cor. 4: 4.) Dit is **eene** toegevoegde, **bijkomende** blindheid — eene blindheid, **voortgebracht** door de bijzondere kracht en verleiding des satans.

Maar onze tekst spreekt veeleer van verduistering en donkerheid dan van blindheid, **Tusschen** deze beide is een groot verschil, De **dooden**, door de zonden en misdaden, zijn blind, de wedergeborenen ten leven zijn verdonkerd. Deze onderscheiding zien wij in het geval met den blinden, wiens **oogen** door den Heere Jezus geopend werden, Toen Hij eerst zijne **oogen** aanraakte, brak het licht tot hem door in **eene** geringe en zwakke mate. En gevraagd wordende : of bij iets zag ? antwoordde bij „**opziende** : ik zie de menschen, **want** ik zie hen, als boomen wandelen.” Van te voren zag hij niets ; nu echter ziet hij zekere voorwerpen, doch er is nog een vlies over zijne **oogen** verspreid, **hij** kan geen duidelijk onderscheid zien tusschen een mensch en een boom. De woorden „**terug** zien”, of **verdonkering** der **oogen**, waarvan hier gewag gemaakt wordt, stelt **ons** voor **eene** bemorsing der **oogen**, als of de **oogen** des **wedergeborenen** konden verdonkerd worden door **water** of stof en daardoor de dingen niet onderscheidenlijk of door **eenen** sluier zagen. Hoe waar is dit ten opzichte van den pelgrim in de woestijn ! Het **geblaas** van den verdervenden wind, de dikke wolken van den donderstorm, het heete en brandende zand, en de stralen der middagzon zijn allen daar, om de **oogen** te bezoeden en te verdonkeren. Maar de verberging tegen den wind, de schuilplaats tegen den storm, de waterbeken en de schaduwen van **eenen** zwaren rotssteen **heelen** de **oogen** en verdrijven **deszelfs** donkerheid, zoodat „**de oogen** dergenen, die zien, niet zullen terug zien”, noch verduisterd worden. „**Uwe oogen** zullen den **Koning** zien in Zijne schoonheid.” Ach ! ware **er geen** rotssteen voor

de pelgrims op hunne reize, hunne **oogen** zouden terug zien, maar dan, overeenkomstig de belofte, „**zien** hunne **oogen** uit de donkerheid en uit de duisternis.” Zij zien den **Persoon** van Christus als God-Mensch ; Zijne algenoegzaamheid en gepastheid! Zijn verzoenend bloed en schuldverzoenende en vrijspreekende gerechtigheid, En ziende, hoe Hij hen van **Gode** geworden is wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing, **zoo** hebben zij in Hem alles wat hunne harten kunnen wenschen of begeeren.

2. „*En de ooren dergenen, die hooren, zullen opmerken.*” Ook deze belofte is nauw met de voorgaande verbonden. Dezelfde val in het Paradijs, die de **oogen** **verzegelde** met blindheid en duisternis sloeg de **ooren** met doofheid. Daarom luidt ook de belofte : „**Als dan** zullen der blinden **oogen** opengedaan worden, en der **dooven ooren** zullen geopend werden.” (Jes. 35 : 5).

Doch de personen, waarvan in den tekst gesproken wordt, zijn niet ganschelijk doof, want zij **hooren**. Nochtans is er verschil tusschen **hooren** en opmerken, gelijk fusschen de **verdonkering** en het zien der **oogen**. De verdonkerende **oogen** zien, maar niet onderscheidenlijk ; de hoorende **ooren hooren**, maar merken niet altijd op. Opmerkende te **hooren** geeft geloof en gehoorzaamheid te kennen. Een ongehoorzame zoon moge zijn vader **hooren** spreken, maar merkt er niet op,

Menigeen hoorf de verkondiging des woords, maar merkt er niet op ; want zij gelooven noch gehoorzamen het. Maar wanneer de pelgrim in de woestijn bereikt de verberging tegen den wind, en de **'schuilplaats** tegen den storm ; wanneer hij drinkt uit de **waterbeken** en ligt **onder** de schaduw van **eenen** zwaren rotssteen, dan hoort **hij** niet alleen, maar merkt op — hij gelooft, bemint en gehoorzaamt, **Zoo** wordt hef geloof en de gehoorzaamheid gewrocht in de ziel. Dit is het opmerken van het Woord van God — zoowel de beloften als de bedreigingen. Noodzakelijk dwingt hem de wet te **hooren** ; liefde beveelt hem het Evangelie op te merken. Zijn verstand, **zijne** consciëntie, **zijn** hart en genegenheden zijn allen gebonden aan den Man, aan de rechterhand **Gods** ; en **zoo** gehoorzaamt hij niet als een slaaf, onder de zweepslagen des drijvers, maar onder den dwang der stervende liefde als een zoon. De **zulken** zijn Zion's Hemelwaarts en huiswaarts reizende pelgrims. Gelukkig zij, die eenige getuigenis hebben, dat dit hun karakter en ondervinding is ; want van dezulken mogen wij met zekerheid zeggen : „**hunner** is het Koninkrijk der Hemelen.”

AMEN.

DE LEVENDE STEEN DOOR DE MENSCHEN VER-
WORPEN, MAAR BIJ GOD UITVERKOREN
EN DIERBAAR.

LEERREDE OVER 1 PETR. 2 : 4, 5. „TOT WELKEN KOMENDE, ALS TOT EENEN LEVENDEN STEEN, VAN DE MENSCHEN WEL VERWORPEN: MAAR BIJ GOD UITVERKOREN EN DIERBAAR;

ZOO WORDT GIJ OOK ZELVEN, ALS LEVENDE STEENEN, GEBOUWD TOT EEN' GEESTELIJK HUIS, TOT EEN HEILIG PRIESTERDOM, OM GEESTELIJKE OFFERANDEN OP TE OFFEREN, DIE GODE AANGENAAM ZIJN DOOR JEZUS CHRISTUS. "

Hij, die een huis **wenscht te bouwen**, dat vast en onwankelbaar staat; moet **dit op eene rots bouwen**. Het is des Heeren eigen zinnebeeld, en Zijne **onbedriegelijke** verklaring : — „Een iegelijk, die deze Mijne woorden hoort; en dezelve doet, dien zal Ik vergelijken bij een voorzichtig man, **die zijn huis op eene steenrots gebouwd** heeft.” Wij allen zijn onsterfelijke schepselen. Toen **wij** het aanzijn ontvingen, werden wij geboren voor eene eeuwigheid ; want wij dragen in dezen **broozen** tabernakel eene onsterfelijke ziel met ons om, bekwaam om onuitsprekelijke gelukzaligheid te genieten, en vatbaar om **onnoemelijke** weeën en pijnen te verdragen. Deze gewichtige opmerking mag ons wel doen stilhouden, en ons **zelven** afvragen, wat het fundament onzer **hoop** is? Met betrekking tot onze uitzichten voor de eeuwigheid, komt het voornamelijk hierop aan: of de grond onzer **hoop berust op rollend zand**, dan of het gebouw onzer verwachting op **eenen** rotssteen berust. Zijn wij gebouwd op een' rotssteen, wij zullen eeuwig leven; maar is het zand onzen grondslag, wij zullen vallen, en het zal **eenen grooten** val zijn, overmits het voor eeuwig beslissende en rampzalig zal wezen.

Het zal u wellicht duidelijk zijn, hoe deze gedachten **vereenigd** zijn met den tekst, in welken wij van Christus lezen, als van den levenden steen, en van de geloovigen, als van levende **steen**en op Hem gebouwd.

In de prediking van het Woord van God, heb ik mij voornamelijk twee groote oogmerken voorgesteld — 1. Om mijne stelling zoo klaar en duidelijk mogelijk te maken; en 2. om zoo krachtig en rechtstreeks tot het hart te spreken als ik vermag, Door het eerste poog ik tot het verstand te spreken ;

door het tweede beroep ik mij op de consciëntie, Ik weet **wel**, dat het woord alleen krachtig kan worden aan het harte, door de toepassing des Heiligen **Geestes**, maar **zoover** een mensch als middel daaraan te werken heeft, heeft hij duidelijk en klaar te spreken, zal het verstaan worden; en zich tot de consciëntiën der menschen te voegen, zal het gevoeld worden. Ik **zal** derbalve, om de klaarheid der voorstelling en de kracht der toepassing, mijn onderwerp in vier voorname **deelen** splitsen:

- I. *Christus, de levende Steen, van de menschen verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar.*
- II. *De geloovigen, als levende steenen, komen tot dezen levenden Steen.*
111. *Hoe zij op Jezus Christus worden opgebouwd tot een geestelijk huis.*
- IV. *Hoe zij als een heilig Priesterdom geestelijke offeranden opofferen, die Gode aangenaam zijn, door Jezus Christus.*

I.

De **geheele** sterkte en duurzaamheid van een gebouw hangt af van het fundament. Indien het fundament goed is, **zoo** zal het gebouw op dat fundament goed zijn; maar indien het fundament verkeerd en niet stevig is, **zoo** zal het gebouw, hoe sierlijk ook voor het oog, hoe schoon ook van gelegenheid, of hoe bouwkundig ook geschikt en gemaakt, van weinig, ja **ganschelijk** verkeerd en van geen waarde zijn; en al **deszelfs** bouwkundige versierselen zijn, door derzelve bijgevoegde zwaarte, slechts dienende om het te spoediger te doen **nederploffen**.

Christus wordt hier door den onfeilbaren Geest **eenen** Steen genoemd; of met andere woorden: een Rotssteen, het Fundament waarop de kerk van God gebouwd is; en 'Hij wordt „**een levende Steen**” genoemd in tegenoverstelling van een dood fundament. Onderzoeken wij waaraan Hij als een levende Steen te onderkennen is,

In de beschouwing van den Heere Jezus Christus, als den levenden Middelaar aan de rechterhand des Vaders, moeten wij onderscheid maken tusschen Hem als God, en **als Mensch**, en als God-Mensch. **Zoo** beschouwd, zullen wij zien, dat er om **zoo** te spreken, drie verschillende levens in den heerlijken Verlosser zijn.

1. Als God, bezit Hij een *Zelf bestaand* leven; want Hij is de tweede Persoon der heerlijke Drieëenheid, — de eeuwige Zoon des eeuwigen Vaders in der daad en waarheid, Hoort Zijne eigene woorden: „**Indien** gij niet gelooft, dat **Ik**

BEN¹⁾ — dat is, die groote en heerlijke : „**IK ZAL ZIJN, DIE IK ZIJN ZAL**” — „**gij zult in uwe zonden sterven.**” Dit is een eeuwig, ongeteeld, zelfwezend en uit Zich zelf bestaand leven.

2. Maar daarbij is zijn leven als *Mensch*; het leven, dat **Hij** bij **Zijne** omwandeling op aarde leefde, hetwelk een *geschapen leven* was, want hij werd deelgenoot van dat leven, toen Hij in de volheid des tijds, het vleesch en bloed aannam uit de maagd Maria, door de overschaduwende werking des Heiligen *Geestes*. Van dit leven spreekt de Heere Jezus bij **Joh, 10 : 17, 18**: „**Daarom** heeft Mij de Vader lief, overmits **Ik** mijn leven afleg, opdat **Ik** hetzelfde wederom neme. Niemand **neemt** hetzelfde van **Mij** af: **Ik** heb macht hetzelfde af te leggen, en heb‘ macht **hetzelfde** wederom te nemen. „**Dit** gebod heb **Ik** van Mijnen Vader ontvangen.” Dit is het leven hetwelk Hij aannam, waarom het een begin had; en dit leven leidde hij wederom af, en daarom had het een tijdelijk einde. Maar Zijn leven als de waarachtige God, was noch een aangenomen noch een neder te leggen leven; het had geen begin en het kan geen einde nemen.

3. Doch er is ten derden Zijn Middelaars leven — het leven, dat **Hij** nu leeft aan de rechterhand **Gods**. Dit is een *geschonken leven*, volgens deze woorden : „**Gelijk** de Vader het leven heeft in zich. **zelven**, **alzo** heeft Hij ook den Zoon gegeven, het leven te hebben in Zich **zelven**.” „**In** Hem was het leven, en het leven was het licht der menschen.” „**Ik** leef, en gij zult leven.” Dit is Zijn Middelaars leven, **Zijn** opgestaanleven, Zijn tegenwoordig leven, als het hoofd van alle invloeden en *beweging* voor Zijne gemeente en volk. **Laat mij deze zaken eenigzins klaarder en duidelijker** aan uw gemoed trachten te maken. Slaat uwen blik naar boven, en ziet Jezus aan de rechterhand **Gods**. Leeft en heerscht Hij daar niet als God? Ziet gij niet in Hem Dien eeuwig levenden, uit- en door Zich **zelf bestaan**-den Jehova? — „**O ja!**” antwoordt gij. Maar ziet bij vernieuwing naar boven. En nu, ziet gij Hem daar niet in **onze** natuur gehuld, met een *menschelijk lichaam* en eene *menschelijke ziel*? Is dat (**hetzij met eerbied gezegd**) een dood of een levend lichaam 3 — **Gij** zegt : „**een levend lichaam voorzeker!**” En indien levende, is het niet een *menschelijk leven*, bezielende en leven gevende aan *menschelijke ledematen*. Dat is zijn aangenomen, *geschapen leven*. Doch, ziet nog eens naar boven. Heeft Hij niet een leven om aan **Zijne** leden hier beneden mede te **deelen**? Dit is niet Zijn *Goddelijk leven*: want

1) Joh. 8 : 24, waar ook eigenlijk in onze Overzetting hetzelfde staat als in de *Engelsche*, dewijl het woordje [die] er door de onzen is ingelascht. Krachtig bewijs voor de Godheid **onzes Heeren**, vergeleken met Exod. 3 : 14; in het Eng. „**IK BEN, DIE IK BEN.**”

dat kan Hij niet mededeelen ; noch is het **Zijn menschelijk** leven : want dat is bepaald aan **Zijne** eigene menschelijke **natuur** verbonden ; maar het is **Zijn Middelaars** leven, waardoor Hij als de tweede Adam een **levendmakende** Geest werd.

Onze tekst nu, sprekende **van** den **HEERE JEZUS CHRISTUS** als van „**eenen** levenden Steen”, stelt „**Hem** als zoodanig voor als de Middelaar, **Immanuel, GOD MET ONS** ; waarom wij, door het leven waarvan hier gesproken wordt, als Hem **toebehoorende** en in Hem wonende als „**een** levende Steen”, verstaan : **zijn** gegeven leven, Zijn uit den dood verreezen, Zijn Middelaars leven, hetwelk **Hij** leeft aan de rechterhand **Gods** als het **verbonds** Hoofd van alle werkingen, als de Bron en Fontein van alle genade, als de Autheur en Werkmeester van alle geestelijk leven, als de Opstanding en het Leven, gelijk Hij dat Zelf verkondigde aan Martha :— „**Jezus zeide** tot haar Ik ben de Opstanding en het Leven ; die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven, en een iegelijk, die leeft, en in Mij gelooft zal niet sterven in der eeuwigheid, Geloof gij dat ?!” (Joh, 11 : 25, 26).

Maar ofschoon ik heb **aangetoond**, dat er deze drie **onderscheidene** levens zijn, zoo moet toch niemand denken, dat zij van elkander gescheiden zijn. Gelijk in de gezegende **Drieënhed** drie Personen zijn en nochtans maar **één** God ; en gelijk de Goddelijke en menschelijke natuur van den Heere Jezus onderscheiden en nochtans vereenigd zijn in **één** heerlijken Persoon, **zoo** is het met dat drieërlei leven, waarvan wij **zoo** even spraken, **Zij** zijn onderscheiden en evenwel vereenigd : alle noodzakelijk, alle zegenrijk en alle te zamen gevat in :— Immanuël, God met ons.

En hoe noodzakelijk is het, dat het fundament van Christus kerk, een Zevend Fondament is ! Een dood fundament past **doode** zondaars. **Doode** werken en **doode** belijders gaan zeer wel te zamen ; maar een levend Hoofd vordert levende leden, en levende leden hebben volstrekt een levend Hoofd noodig, een levende stam, levende takken : een levende bruidegom, een levende bruid :— een levende Jezus, voor een levend volk! **Zoo** is Hij „ een levende steen” aan de rechterhand **Gods**, gelijk de Apostel zegt : „**Maar** Deze, omdat Hij in der eeuwigheid blijft, heeft een onvergankelijk Priesterschap, waarom Hij ook volkomenlijk kan zalig maken degene, die door Hem tot God gaan, **alzo** **Hij altijd Zeeft** om voor hen te bidden,” (Hebr. 7 : 24, 25). **Zoo** is **Hij** de Rots der eeuwen, het levende Fondament, dat God de Vader in **Zion** gelegd heeft, gelijk wij den Profheet Jesajs (**H.** 28 : 16) lezen : „**Daarom, alzo** zegt de Heere: ziet, Ik leg **eenen** grondsteen in **Zion**, **eenen** beproefden steen, **eenen** kostelijken hoek-

steen, die wel vast gegrondvest is; wie gelooft, **die zal niet haasten.**" Dit is nu het eenigste Fondament **waarop een** zondaar bouwen kan. Er is, noch er zal nooit een ander **gevonden** worden, want „**niemand** kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus."

Maar deze levende Steen wordt „*van de menschen* **verworpen.**" Zij willen niets met Denzelve te doen hebben, en dat wel om verscheidene redenen en oorzaken.

1. Bij sommigen neemt *de wereld* alle ruimte voor Christus weg, Er blijft zelfs **geene** spleet of hoek **voor Hem** noch Zijne waarheid over. De liefde der wereld sluit de liefde en dienst van God uit. Jezus Zelf heeft het verklaard : „**Gij** kunt niet God dienen en den mammon." Waar de wereld de boventoon in het hart heeft en dat vastelijk bezit, daar is **geene** plaats voor den **Heere** Jezus Christus. Indien zijn harte uitgaat tot gierigheid en hebzucht, en als hij verzwoegen wordt in de zorgvuldigheden en bekommernissen **dezes** levens, hoe zou er dan in de ziel begeerte kunnen zijn tot een bloedenden en lijdenden Immanuël? Hoe zou daar bunnen gevonden worden ernstige verzuchtingen of verlangens naar de vervulling Zijner ziel met barmhartigheid en liefde, naar de bedauwing met Zijne gunst en welbehagen, naar Zijne komst in het hart, en naar **de** verhooging van Hem op den zetel zijner genegenheden en hartstochten ? „**Mijn** woord heeft in u geen plaats," **zeide** de **Heere** tot de Joden. En waarom niet? — Omdat hunne harten ten boorde vervuld waren met de wereld zelve.

2. *Toegeven aan de zonde en zich in dezelve te verlustigen* is eene andere **oorzaak**, waarom de menschen dezen „**levenden** Steen verwerpen." Zij zijn te dolzinnig met de zonde ingenomen, dan dat zij daarvan scheiden zouden; en omdat zij Christus en de zonde niet met elkander kunnen vereenigen noch te gelijk dienen, **zoo** verwerpen zij dezen levenden Steen, Denwelken God heeft uitverkoren tot den eeuwigen Rotssteen, om er Zijne gemeente op te bouwen.

3. Bij anderen **zijn** hoogmoed en eigengerechtigheid de oorzaken waarom zij den Heere Jezus verwerpen, en Hem **geene** plaats geven in hunne harten. *Zij zijn* gelijk een bouwmeester, (indien er zulk een volslagen dwaas koude gevonden worden, doch nemen wij het voor een oogenblik ter opheldering aan) die het fundament voor zijn gebouw gedeeltelijk op eene rots en gedeeltelijk op eene rots en gedeeltelijk op het zand **lag**, aldus bij zich **zelven** redeneerende: „**Als** het zand zich zal begeven, zal de rots stand houden; en als de rots te licht bevonden wordt, dan zal het zand nog overig zijn; en **zoo** zal mijn gebouw te midden van het zand en de rots vast staan." Dit zou voorzeker een werk van de grootste en volstrekteste

dwaasheid zijn, hetzij het geschiedde met een brug, een paleis of een domkerk. En evenwel is er vele Godsdienstige bouwkunde, waarbij deze dwaasheid dagelijks worden uitgeoefend. Christus de rots, en zelf het zand ; het Evangelie hier ter ondersteuning, en de wet aan gindsche zijde; waar Christus te kort mocht schieten, zal het eigen zelf zulks aanvullen; en waar het eigen ik in gebreke mocht blijven, moge Christus het andere doen. Hoe menigeen, die zich **zelve**n bouwmeester achten, zijn aan deze dwaasheid schuldig ! Dit half en half werken, dit verdeelen tusschen Christus en het eigen ik, dit vermengen van de wet en het Evangelie, dit gedeeltelijk **op beloften en** gedeeltelijk op bevelen te leven — zeg mij, wat is het anders, dan eene wezenlijke verwerping van den levenden Steen, Dien God **in Zion** tot een grondsteen en fundament gelegd heeft? Zulk een gebouw zal voorzeker evenmin in de genade als in de natuur vast kunnen staan. En evenwel **hoevele** dwaze bouwers worden er gevonden, die met veel arbeid en moeite, hunne jaren doorbrengen en hun leven verspillen in het oprichten van een gebouw, dat in het einde slechts zal nederploffen, en hen **zelve**n onder zijne puinhoopen verpletteren.

4. Maar ofschoon ik drie groote oorzaken opnoemde, waarom deze levende Steen van **de** menschen **verworpen** wordt ; **zoo** heb ik een vierde, en wel de voornaamste oorzaak, **nog** niet gemeld. Het is eene volstrekte en waarachtige waarheid, dat hunne **oogen** niet geopend zijn **door** den Geest om te zien, noch hunne consciëntie **bewrocht** door de almachtige kracht **Gods** om te gelooven en te gevoelen, de noodzakelijkheid, en hunne dringende behoefte, aan dezen levenden Steen, en **Deszelfs** **gepastheid**, om daarop voor eeuwig te bouwen. Over hun hart licht nog dien dikken sluier van ongeloof en blindheid, zoodat zij noch hunne ellende en rampzaligheid, noch den weg van **Gods** barmhartigheid en genade zien. **Geene** behoefte of noodzakelijkheid gevoelende aan Jezus, **zoo** hebben zij geen besef van Zijne gepastheid voor al de behoeften eens zondaars; **geene** ware kennis hebbende aan de diepte van den val, **zoo** is er bij hen geen uitzien naar **Gods** overvloedige genade ; geen besef hebbende van de wonden door de zonde geslagen, **zoo** is er bij hen **geene** begeerte naar den heelenden balsem ; en **geene** kennis hebbende aan hun ellendig en rampzalig eigen zelf, **zoo wenschen** zij, ja zij kunnen niet uitzien noch wenschen naar eenigen omgang of kennismaking met den gezegenden Jezus. De grootste vijand van den mensch is hij zelf, Ons eigen ik — het eigen zelf is de begriegelijkste en arglistigste metgezel, die er ooit bestond. Deze onze medegenoot weet zich in elk gewaad te hullen; hij spreekt alle talen ; matigt zich alle gedaanten en vormen aan, weet zich te vergrooten tot een reus, of ineen **te** krimpen tot een dwerg;

weet zich te verheffen in een **paleis**, maar ook te kruipen in een hut ; kan zich vergrooten tot een berg, maar ook verkleinen tot een molshoop ; kan leven in zonde maar ook zich vermommen in het masker der Godsdienst. kan **spelen** als in eene hel, of **rooken** in een bierhuis. **Wat vermag dit** monster niet te doen, of wat is **hem** te **moeielijk** om zich aan te matigen ? Maar nooit is zijn list en **bedriegelijkheid** zoo groot, als wanneer hij gaat onder het masker der Godsdienst ; het eigen zelf moet **altijd** wat **zijn**. Niets **te** wezen is **hem** een dood. Indien het niet kan **heerschen** als een koning, dan verteert en kwijnt het. Maar als **de Heere** Jezus Christus in het hart komt, dan heeft **het** eigen ik zijn **heerschen** gedaan, **Het** kan daarom niet anders doen, dan den **Heere** Jezus Christus te verwerpen ; want dien naam aan **te** nemen is van al zijn8 eigene verheerlijking afstand te doen. De eerste 18s in de Godsdienst daarom is **zichzelve**n te verloochenen. want **zoo** heeft Jezus zelf gezegd : „ Die achter Mij wil komen, **verloochene** zich **zelven**, en neme zijn kruis **op**.” Zoo lang er dus geen8 verloochening is van het eigen ik, is er geene kennis des harten aan den Heere Jezus Christus.

Doch schoon ook verworpen van de menschen, Hij is „bij God uitverkoren en dierbaar ;” en God (hetzij met eerbied gezegd) kan geen onwijze keuze doen. Zulks te **meenen**, zou den **Allerhoogsten** dwaasheid toe **te** schrijven zijn. **Hij is** bij God uitverkoren, omdat Hij alleen bekwaam was tot het werk. De last, dien Jezus droeg, zou **een** aartsengel hebben verpletterd en verdaan. Geen luisterrijke engel, geen heerlijke **sara-fim**, geen geschapen **wezen**, hoe hoog verheven, kon den last der zonde gedragen hebben ; en dus was er niemand ; dan **de** Zoon van God — niet van **wege** Zijne eeuwige bediening, maar door eeuwige generatie — de Zoon des Vaders, inderdaad de waarheid, die het gewicht der toegerekende zond8 en schuld kon torschen. Gelijk Hart zegt :

„De **zonden-last** op Hem gelegd,
Was nauw voor Hem te dragen!”

Maar Hij is bij God verkoren, opdat Hij Zion's vertegenwoordigend, Zion's zonedragend, en Zion's heerlijk Hoofd zou **wezen** ; opdat er voor de kerk **een** fundament **zou wezen**, om op **te** steunen met al hare ellenden, al hare zonden, al hare **doef** heden, al hare **snoode afwijkingen**, afkeeringen en afgoderijen, als den last harer weeën en diepten van zonde en schuld. En het moet wel een sterk fundament wezen om deze kerk te dragen, die **zoo** loodzwaar is van verdorvenheden, schande en schaamte ! **Gods** eigen Zoon en niemand anders in Hemel

of op aarde, kon dit alles dragen. „Wendt u naar mij toe, en wordt behouden — want ik ben God, en niemand meer.”

Hij werd van alle eeuwigheid door God en Zijne Goddelijke besluiten verkoren, opdat Hij een Middelaar zou wezen. Hij werd verkoren, om mensch te -worden — verkoren om te **zijn** de Rots der eeuwen, Zion's rust- en wijkplaats, hare **haven**, ankergrond en eeuwig huis. Jezus was daarom van eeuwigheid, en zal **tot alle** eeuwigheid, onuitsprekelijk dierbaar zijn aan het hart des Vaders. De menschen verachten Hem, maar God eert **Hem**: de menschen verwerpen Hem, maar God waardeert **Hem** als **Zijnen éénswezenden**, even gelijken Zoon.

Niet alleen is Hij daarom door God geacht als Zijn „Metgezel,” en door Hem uitverkoren tot Middelaar, maar Hij is in Zijner oogen onuitsprekelijk „dierbaar” — dierbaar in Zijne Godheid; dierbaar in Zijne menschheid; dierbaar in Zijn bloed; dierbaar in Zijne gehoorzaamheid; dierbaar in Zijn lijden; dierbaar in Zijnen dood; dierbaar in Zijne opstanding; dierbaar in Zijn opvaren aan de rechterhand Gods; Zijner oogen dierbaar, als de groote Hoogepriester over het huis Gods, en de eenige Middelaar tueschen God en menschen. Is Hij dan niet al u vertrouwen, al uwe sterkte, al uwe hope, al uwe aanneming waardig? Waar wij ook onzen blik henen wenden, Hij is onze eenigste hoop. Ziet op de wereld; en ach! welke vruchten geeft zij u, dan een oogst van droefheid en kwelling? ziet op den Mammon; hij neemt zich vleugelen en vliegt henen. Wellicht zijn de rijken de allerellendigste menschen in de wereld; zij hebben zoo vele zorgen, die het goed dezer aarde niet kan verlichten, en zoo vele behoeften, die met het geld niet kunnen gekocht worden. En beschouwt maar alles, **wat** de menschen goed en groot noemen, alles wat de menschen hoog waardeeren moge misschien goed zijn voor een tijd, maar nutteloos voor de eeuwigheid. Wellicht zal er niemand zijn, die zulk een hooge waarde hechte aan datgene, wat men goed en groot noemt, bijzonderlijk aan **menschelijke leeringen** en verkrijgingen in kennis en wetenschap, dan ik. Doch ik heb het alles, Vergeleken met de eeuwigheid, wind en rook **leeren beschouwen** — een damp, die schielijk verdwijnt en niet meer gezien wordt. Maar de dingen der eeuwigheid, de vrede Gods in het hart, het werk des Geestes aan de ziel, met al de gezegende waarheden des heils — deze zijn niet gelijk de luchtige nevelen van den tijd, of de dampen die uit de aarde voortkomen en weder tot de aarde terug **keeren**; maar zij zijn duurzaam en eeuwig — „eene onverderfelijke, en **onbevleekelij** ke en onverwelkelijke erfenis.”

Doch laat ons ten tweeden overwegen, **hoe de geloovigen tot deze levende Steen komen.** „Tot Welken komende, als tot eenen levenden Steen,” En hoe **zal** ik, zonder tot hem te komen, in vereeniging en gemeenschap met Hem gebracht worden? **Laat ons** een natuurlijk zinnebeeld nemen, daar die ons somtijds bevorderlijk zou kunnen zijn in de meening der **genade**. Stelt u voor een' bouwmeester, die een fundament legt. Dat geeft als van zelf ons in de gedachte, dat er een gebouw zal gesticht worden, en dat wel, door steen na steen toe **te** brengen en te leggen op dat fundament, tot dat geheele gebouw **voltrokken is**. Komt in dit geval, niet elke steen tot het fundament? Het fundament **komt niet** tot den steen, maar de steen tot het fundament. Mij dunkt, dit is **zoo duidelijk**, dat ik het een **hoonen** van uw verstand zou achten, hierover verder uit te breiden. Neemt nu eens in de genade. Ik sta hier voor God als een zondaar door erf- en dadelijke zonden. Hoe kan mijne ziel behouden worden? Hoe ontkom ik onuitsprekelijke weëen, de poel des onuitblusschelijken vuurs? — Ik moet deel hebben aan Christus, Ik moet eene levende vereeniging hebben met den Heere Jezus; ik moet eene geestelijke kennis aan Hem hebben, een levend geloof in Zijn Persoon, bloed en gerechtigheid. Maar dit is niet mogelijk Zonder geestelijke **vereeniging** te hebben met den Heere Jezus, — niet mogelijk, **zoo lang** ik als een ellendige in mij **zelve**n van Hem afgescheiden sta. Ik moet daarom uit den wilden en **dorren** grond der natuur overgeplant worden in den hof des **Heeren**; ik moet genomen worden uit de steedgroeve der natuur en gemaakt worden een levende steen, en dan als zoodanig door God Zelf gelegd worden op den levenden Steen, Dien God in **Zion** gelegd heeft. Dit wordt in de Heilige Schrift vergeleken bij het enten, waarvan gij allen wel zult gehoord, **zoo** niet gezien hebben. De hovenier namelijk, neemt een levenden tak en ent dien in een levenden stam in. **Hij** weet dat het enten van een **dooden** tak in een levenden **stam**, of een levende ent in een **dooden** boom nutteloozen en **vergeefschen** arbeid is. Maar een levende spruit ingeënt in een levenden stam, geeft vereeniging, zij groeien te zamen en brengen goede vrucht voort. **Zoo** ook in de genade. Zal ik **eene vereeniging** hebben met Christus, den levenden Steen, dan *moet* ik zelf een levende steen zijn.

Maar wat is het bewijs van dat zij leven bezitten? — Het is hun komen tot Jezus, Dit is **Gods** eigene getuigenis „dat de levende **steenen** zijn”: want kan eene **doode** steen komen? Maar hoe komen zij? **Wij** kunnen hier **geene** stellige nauwkeurige lijn trekken, **want** God maakt Zijne **lessen**, gelijkeen wijs school-

meester, van toepassing tot den leeftijd en de bekwaamheid Zijner **kweekelingen**. Hij geeft aan al Zijne leerlingen niet dezelfde, even gelijke lessen, maar voegt met alle zorgvuldigheid Zijn onderricht naar hunne onderscheidene behoeften. Nochtans, hoe **verschillende** ook, al Zijne **leeringen** en onderrichtingen leiden tot hetzelfde **punt**, om hen uit zich **zelve**n te brengen, alle **wettische** eigengerechte hoop en verwachting af te snijden, en de ziel tot het besef en gevoel te brengen harer behoefte **aan dea** Heere Jezus. Doch dit vordert menigwerf een diep en pijnlijk werk. Het eigen ik heeft zijnen wortel **zoo** diep in den grond der natuur **geschoten**, dat de bijl zeer diep **moet gaan om** den pinwortel **daarvan** te verbreken,

Maar om wederom tot onze vraag te **keeren**:— hoe komen zij ? Met **geween** en smeekingea; met doorpriemende **overtuigingen** van zonde ; met afstand van al hunne eigene gerechtigheden, met diepe verfoeiïng, **veroordeeling** en dwaling van zich **zelve**n, in **zich** niets ziende en gevoelende dan ellendigheid en Goddeloosheid. Gevoelen en **gelooven** zij dit niet, **dan** zal **er** nimmer een afkomen **zijn van** het **zand-fondament**, waarop zij hun vertrouwen **stellen**, noch gebracht worden op de Rots der Eeuwen,

Maar dit is niet genoegzaam ; er wordt meer vereischt ; iets meer is er noodig. Zij moeten door de almachtige hand **Gods** van hun **zelve**n afgenomen worden, en door Zijne kracht op den levenden **Steen** gevestigd worden. Hierin wordt menigmaal jammerlijk misgetast. Menigeen vergenoegt zich met **onkelijk** de gepastheid van den Heere Jezus te zien, en eene begeerte tot Hem te hebben; maar er is niets meer noodig dan dit. De ziel moet door **Gods** handen opgenomen en dadelijk gesteld worden op Christus de levende Rots, Laat mij, tot verduidelijking ons straks gebezigde zinnebeeld nog eens ter hand nemen. De bouwmeester heeft **het** fundament-gelegd, en heeft **eenen** steen gereed om dien daar op te leggen, een steen, gekant en gefatsoeneerd, en voegzaam voor de plaats die hem is toegedacht. Hij is gepast voor het fundament, en het fundament voegt voor den steen. Kon de steen spreken, hij zou zeggen : „**hoe** gepast en voegzaam is dat fundament voor mij ; ik heb slechts noodig daar op gelegd te worden, **want dat fundament is mij en ik ben dat fundament** juist van pas.” **Maar** mijne vrienden ! de gepastheid op zich zelve is nog niet genoeg om die twee te zamen **te** brengen ; er is eene hand noodig, die de steen zelf niet bezit. En wat is dat in de genade ?— Het is de werking des Heiligen **Geestes** aan het harte, de ziel tot den Middelaar trekkende, en haar in- en op Hem vestigende. Trouwens, deze levende steen komt niet slechts tot den Heere Jezus, maar wordt ook op Hem en in Hem gebouwd en te zamen verbonden door de zalving des Heiligen **Geestes**. Dit scheidt eene

vereeniging tusschen den levenden steen en het levende Fondament ; deze beiden worden vereenigd en vloeien te zamen, er ontstaat eene wederkeerige vereeniging tusschen hen, en uit deze wederkeerige vereeniging vloeit wederzijdsche gemeenschap. Dit zijn de punten der levende Godzaligheid, in onze dagen zooveel voorbijgezien ; maar toch zaken van het hoogste gewicht enaaneling.

111.

Maar als zij tot Christus gebracht en als levende **steen**en op Hem gebouwd worden, dan is het, opdat zij „*tot een geestelijk huis*” zouden opgebouwd worden.

Het geestelijk huis, waarvan hier gesproken wordt, laat, mijns inziens, een drieërlei uitlegging of beteekenis toe.

1. In de eerste en voornamste plaats kan het beteekenen : *de gansche gemeente der eerstgeborenen*, wier namen geschreven zijn in den Hemel — de uitverkorenen **Gods**, en **bijzonder** het geheele gebouw, wanneer het in al zijne **deelen** zal toebereid zijn, en de hoofdsteen is toegebracht, met toeroeping : genade genade zij **denzelve**n ! Dit is het geestelijk huis in al zijne volkomenheid en schoonheid, gelijk dat door al de eeuwen eeuwig schitteren zal.

2. Maar **wij** kunnen in de tweede plaats de woorden „geestelijk huis” ook toepassen op afzonderlijke kerken. Eene Evangelische kerk is eene ordinantie **Gods**, en waar afzonderlijke gemeenten te zamen vergaderen in **Gods** naam, en samengesteld uit levende leden van Christus lichaam, als levende **steen**en op den levenden Steen Christus gebouwd, worden zij in het bijzonder een geestelijk huis, De leden van **eene** Evangelische kerk vormen de onderscheidene vertrekken van het geestelijk huis ; en ofschoon sommigen mogen wezen als de vlieringkamer en anderen de kelder, dezen de spreekkamer en genen de **gezelschaps**-kamer mogen vormen, nochtans maken zij te zamen het **geestelijk** huis uit.

3. Doch ten derden, en dit zal voornamelijk het punt zijn om meer bijzonder **bij** stil te **staan**, wij **kunnen** deze woorden nemen in **betrekking tot** elk geloovige in het bijzonder ; want ieder geloovige is een tempel des Heiligen **Geestes** : en door **Zijne** persoonlijke inwoning wordt de geloovige een geestelijk huis, een woonstede **Gods** in den Geest.

Als wij den geloovigen in het bijzonder beschouwen als „een geestelijk huis”, dan kunnen wij van hem zeggen, dat hij drie onderscheidene — ja, hoe zal ik ze noemen ? — eigenschappen heeft, Waarlijk dat ik het in ‘t voorbijgaan zegge — wij staan somtijds verlegen, om geestelijke zaken met gepaste woorden uit te drukken.

De geloovige heeft een geestelijk verstand, een teedere consciëntie en levende genegenheden. En vooral in deze drie vertrekken

— dat ik ze **zoo eens** noeme — woont de gezegende Heilige Geest als Hij den **geloovigen** tot Zijnen tempel maakt. In de eerste plaats verlicht **Hij** het verstand, gelijk de Apostel spreekt: „**Verlichte oogen** uws verstand.” Gelijk de tempel onder Israël **eenen** gouden kandelaar of lamp had die het heilige verlichtte, hetwelk zonder dat licht ten **eenenmale** duister **zoude** geweest zijn, **zoo** is het de Heilige Geest, die door Zijne Goddelijke **verlichting** het verstand **van** ieder kind van **God** verlicht: Dit is „**de zalving** van den Heiligen”, waardoor hij de dingen **Godsleert** verstaan, en **eene** klare bevassing verkrijgt van de „**waarheid**, gelijk **die** in Jezus is.” Dus wordt hij bekeerd „**uit** de duisternis tot het licht, en uit de macht des satans tot God.” Dit is dat zien van licht, in **Gods** licht. Gelijk Jehova Jezus, bij Zijne omwandeling op aarde, der discipelen **oogen** opende, opdat zij de schriften zouden verstaan, **zoo** opent Jehova **de** Heilige Geest, door dit licht het geestelijk verstand. Dit vertrek zouden wij het voorhof of de middenzaal der ziel kunnen noemen, waaruit het licht zich aan de zijden mededeelt.

Doch er is daarenboven **een** binnenvertrek, den zetel van den Koning **zelve**, waar Hij geestelijkerwijs woont, te weten **de** consciëntie, **teeder** gemaakt in de **vreeze** des **Heeren**. Dit zou des Konings **leefkamer** kunnen genoemd worden, waar Hij dagelijks, ja elk uur Zijne bezigheden verricht; waar Hij richt en oordeelt; waar Hij de zaken, die voor Hem gebracht worden, beslist en ze als goed of kwaad rechtvaardigt of veroordeelt.

Evenwel is er nog **eene** innerlijke ruimte, een binnenst vertrek, de bruiloftskamer van het Lam en Zijne vrouw, Dit is de warme en **teedere** geneigdheid en gevoeligheid van een geelovig, liefhebbend hart. Het is vooral in deze bruiloftskamer dat de **Heere** in het bijzonder Zijne liefde tot Zijne bruid openbaart, en de genegenheid van **haar** harte tot **zich** trekt. Verlichting des **verstands**, een levende consciëntie, liefde in het harte — wat zouden wij meer **hehoeven**? Hoe verre schijnen somtijds deze dingen **van** ons! Nochtans zijn het waarheden, **wezenlijkheden**, het merg en wezen der **ware** Godzaligheid. En **ontbreekt** mij die **verlichting** des verstands, dat **leven** aan mijne consciëntie, die liefde des harten — wel, wat bewijs heb ik van „**een** levende steen” te zijn? Hoe kan heb **een** geestelijk huis zijn **zoo** er niets geestelijks in gevonden wordt.

Maar hetzelfde werk des Heiligen **Geestes**, dat het geestelijk huis sticht, maakt de gemeente **Gods** ook heilig. De levende **steen**en worden daarom „**een** heilig Priesterdom” **in** den tekst genoemd. Dat alle **Gods gunstgenooten** Priesters zijn, is **eene der grootste onderscheidings** waarheden der Heilige Schrift. Dit is **Gods** eigene getuigenis; want ook luidt de zang der verlostten: „Gij hebt ons onzen **Gode** gemaakt tot Koningen en Priesters.” Laat het

uwen **gemoede** eene zekere waarheid zijn, dat ieder geloovige een **Priester Godes** is, en dat er **geene** Priesters zijn, dan de **geloovigen**. Als er een ding is **waarvan** ik een **haat** en **afkeer** gevoel, dan is het priesterlist. Ik ben geen priester, Wanneer ik mijne kerk van Engeland ontken een Priesterdom te zijn, dan verloochen ik **daarmede** alle priesterlist en bedrog, Ik ben een Evangeliedienaar; en ik hoop en wensch, door **Gods** genade, **een** dienaar des **Geestes**; maar ik ben geen priester **in** den **gemeenen** zin des woords, dat is : in de **aangenomene beteekenis** van **Papèrij** en **Puseyisme**. Want een **priester** duidt aan een offer en een altaar; en wij hebben geen van beiden, dan alleen de offerande van den **Heere** Jezus, en het altaar Zijner eigen' **Persoon**. Was deze waarheid vastelijk geloofd en omhelsd door de Engelsche natie, dat er onder **zoodanige** **bedeeling** **geene** priesters zijn, behalve de geloovigen, dan hadden wij even weinig voor de verheffing van het Pausdom te **vreezen**, **als** wij een inval der Franschen te duchten hebben. Het **gelooven**, dat de **leeraars** priesters zijn, is het voornamen **steunsel** en de ophouding **van** het **Pausdom**. Neemt weg het Priesterdom **van** de **belijdende** kerk, en gij zult de **zenuwen** en de krachten van **Papèrij** en **Puseyisme** verzwakken.

Maar **Gods** volk zijn „**een** heilig Priesterdom ;” niet zooals Aäron een priester **was**, noch **gelijk** anderen zich priesters van Rome en **Oxford** **noemen**, **maar** in een geestelijken zin, „om geestelijke offeranden op te offeren.” **Ook** zijn-zij een heilig Priesterdom, niet in het vleesch, noch door eenige oplegging of toezending van menschelijke heiligheid, maar alleen in de **heiligheid** van Christus. „**Die** hen **van** God geworden is tot **wijsheid**, **rechtvaardigheid**, **heiligmaking** en **verlossing**.” **Ver-eenigd** zijnde met Hem is Zijne heiligheid **de** hunne; en door de vervulling des **Heeren**, worden zij uit Zijne volheid **deel-genooten** gemaakt van die heiligmaking, zonder welke niemand den **Heere** zien zal,

IV.

Doch wij komen tot het vierde en laatste punt **onzer rede**: — de opoffering van geestelijke offeranden, die **Gode** aangenaam **zijn** door Jezus Christus. De voornamen bediening van den priester was te offeren; en de Roomsche kerk noemt hunne dienaars priesters, daar zij gelooft, dat zij **eene** wezenlijke offerande opoffert in de mis. Maar zij zijn **vleeschelijke** priesters, en offeren een vleeschelijke offerande, die God verfoeit en met afschuw aanschouwt. Maar **Gods** priesters, de geloovigen in den **Heere** Jezus, —als een heilig priesterdom door God onderwezen en geheiligd, offeren geestelijke **offeranden**.

Vraagt gij, wat deze geestelijke offeranden zijn, die zij als

eene Gode welgevallige **offerande** opofferen? — Dan noemen wij 1. en voornamelijk, dat gebroken hart en dien verslagen geest, waarvan David spreekt: „De offeranden Gods zijn een gebroken geest ; een gebroken en verslagen hart zult- Gij, o God ! niet verachten.” Ps. 51 : 19. Wanneer zij, voor God komen, ter neder gedrukt door een diep besef hunner vuilheid en onwaardigheid, zich vernederende in het stof, dan is dat „eene geestelijke, Gode aangename offerande.” Hij ziet met welgevallen op dengenen, „die van eenen armen en verslagenen geest is, en die voor zijn woord beeft.” Daarom voor zoo ver gij eenigszins beweldadigd wordt met waarachtige droefheid, verootmoediging en boetvaardigheid over de zonde, hebt gij niet te vreezen, want gij zijt een Priester Godes; ja een veel beter priester dan den opper-kardinaal met al zijn aanhang; want gij offert eene geestelijke offerande, en hij kan slechts eene vleeschelij ke aansteken.

2. Eene andere „offerande” is het gebed en de smeeking van een belast hart en een benauwden geest: Hebt gij geene kennis aan de opoffering van deze geestelijke offerande? Zegt gij: „mijne gebeden zijn zoo zwak, zoo vol afzwerping, zoo stamelende en ongebonden?” — Maar wat was onder de schaduwbedeeling eene aangename offerande? Was het altijd een geheel brandoffer? — Het is waarheid, zoo was het somtijds; maar het slachtoffer werd meestentijds verdeeld, en alleen zekere leden daarvan op het altaar gelegd. Zoo is het met vele oprechte gebeden. Daar waar het geheele brandoffer niet volkomen is, worden de gedeelten daarvan op het altaar geworpen. Hoe gebroken en onduidelijk of ongeregeld uwe gebeden ook-schijnen mogen, nochtans, indien het een waar gebed is, is het Gode aangenaam als eene geestelijke offerande: Beschouwt deze zaak maar eens in het licht van de ceremoniële wet. Het deed niets tot de zaak of de var, het lam of de duif groot of klein was, zoo het beest of de vogel maar rein was; indien zij onder de voor God verordende offeranden behoorden, was het Hem aangenaam. Brengt dit over op de dingen Gods. Wel is waar, onze gebeden en verzuchtingen zijn dikwijls arm, zwak, afgebroken; maar worden ze Gode opgeofferd uit een hart dat onder de ingeving en bewerking des Heiligen Geestes verkeert? Zijn ze de vrucht van datgene, wat Hij Zelf in de ziel wrocht? Is het een geestelijk ademen? Hebben zij hunnen oorsprong uit Goddelijke onderwijzing? Zijn ze van God, van den Hemel? Ja? — welnu; dan is het eene aangename offerande. Mijne begeerte is tot gebrokene gebeden, want gewoonlijk zijn het de beste onzer gebeden. Maar gij zegt: „wanneer wij de predikers hooren bidden, dan is het heel anders dan gebrokene gebeden.” — Neen; dat is zoo, maar daar is zoowel een gave als eene genade des

gebeds. Het zou ook niet goed **zijn** voor de leeraars, om in het openbaar met atamelende lippen te bidden, maar **kondt gij** dien **zelfden** bidder in zijn verborgen bidvertrek nagaan, dan zoudt gij hem **hooren** zuchten, kermen, en al stamelende bidden, zoo als het hem in het openbaar niet zou betamen.

3. Lof en dankzegging zijn ook geestelijke offeranden. Het gebeurt somtijds, dat de ziel met vreugde aangedaan omtrent de tegenwoordigheid des **Heeren**, in lof- en dankbetuiging uitbreekt. Dit is **eene** Gode welbehagelijke offerande, gelijk Hij Zelf verklaart :— „**Wie** dankoffert zal **Mij eeren.**” Daarom zegt de **Apostel**: „**Laat** ons dan door Hem altijd **Gode opofferen** eene offerande des lofs, dat is de vrucht der lippen, Zijnen naam dankende.” 1) God te loven voor Zijne barmhartigheid, is Hem te offeren „**de varren onzer lippen**” ; en dit is het meeste, wat wij Hem voor Zijne goedertierenheden kunnen toebrengen, gelijk David spreekt : „**Ik zal** U opofferen **eene** offerande van dankzegging, en den naam des **Heeren** aanroepen.”

4. Toewijding aan den Godsdienet, wat wij zouden kunnen noemen : **opofferen** van zich **zelven**, ‘te kennen gevende, verloocheuing **van** eigen wil en weg, voordeel en genoegen, met de kruisiging van het eigen ik en de zonde, den ouden mensch en de wereld is eene andere **geestelijke** offerande. Alle **wereldsche** hoogmoed en Godsdienstige eigengerechtigheid, de ontwerpen van hunkerende eerezucht en de vooruitzichten van aardache voordeelen aan den voet des **kruizes** neder te leggen ; gewillig te wezen om niets te zijn noch te hebben, wat in tegenspraak en strijdig is met den zin van **Christus** en het Woord des Allerhoogsten — wat **eene** zeldzame genade is dit, en nochtans, wat **eene** aeesteliike offerande **Gode aangenaam** !

5. **Vriendelijkheid** en “milddadigheid tot des **Heeren** arm en behoeftig volk; een open hart en **eene** opene hand, een vrije, gewillige geest, overvloeiende in **woorden** van **vriendelijkheid** en daden van edelmoedige, weldadigheid tot den minderen in rang en nooddruftigen naar dit leven — deze vrijwillige, milddadige, edelmoedige geest is eene andere **geestelijke** offerande, **Gods** eigene getuigenis daaromtrent is : „**Vergeet** de weldadigheid en mededeelzaamheid niet, want aan **zoodanige** offeranden heeft God een welbehagen.” En zouden wij **onwillig** zijn den **Heere** niet het beste van alles te offeren :— onze tijd, onze gezondheid, onze krach ten, onze bekwaamheden, onze bezittingen, de vermogens van ons gemoed en de leden **onzes lichaams** ? — zijn deze alle niet door recht van **gifte** en van verlossing?

Gij zijt niet **uws zelf**,” zegt de Apostel; waarom ? — „want gij zijt duur gekocht”. Daarom voegt hij er bij : „**zoo verheer-**

1) Hebr. 13 : 15. Naar de Engelsche overzetting.

lijkt dan God in uw lichaam en geest, welke Godes zijn." Nu, Wanneer al deze dingen onder de **onderwijzing** en **werkingen van** den Heiligen Geest geschieden **uit** geestelijke beweegredenen en tot geestelijke einden, -dan worden **zij**, **geestelijke** offeranden, **Gode** aangenaam", — **eene** offerande den **hoogsten** Majesteit welgevallig.

Maar zij zijn alleen aangenaam, „door Jezus Christus." Zij moeten gewasschen **worden** door Zijn bloed van al de bezoedeling **der** zonde en het eigen ik ; **Zijne** gerechtigheid moet ze bedekken, en de alles veraangenamende en welriekende verdiensten **van** Zijnen dood en **tusschenkomst** hebben zij noodig, om als **een** geurige offerande in het hof des Hemels in te gaan. In en op zich **zelven** zijn zij niet aannemelijk, Gelijk de personen der geloovigen alleen aannemelijk zijn in den Geliefden, **zoo** zijn **hunne** **gebeden** en dankzeggingen; hunne woorden en werken slechts **Gode** aangenaam in en door Hem.

Welk **eene** **barmhartigheid** tot dit „**heilig** priesterdom" te **behooren** en **eenige** getuigenis met zich om te dragen, dat Christus onze personen vertegenwoordigde en onze offeranden nog steeds voorstelt aan God, om ze bij Hem aangenaam te maken. Hadden wij niets om op te zien **en** te steunen, dan op ons eigen **zelven** en onze eigene bezoedelde, op zich **zelven** walgelijke woorden en werken, **zoo** mochten **wij** met recht wanhopen aan de aanneming en **de** zaligheid, maar hebbende zulk **eenen** **grooten** Hoogepriester, om ons te vertegenwoordigen voor **Gods** troon, **zoo** hebben wij **alle** bemoediging voor het geloof; allen grond voor onze hoop en elke beweegreden der liefde.

AMEN,